

militærattachéer i samme omfang som nu, og vil ministeren oplyse, hvad Danmarks repræsentationsudgifter i forbindelse med virksomheden indenfor NATO beløber sig til i finansåret 1951—52?

Johs. Christiansen: Når jeg har stillet det foreliggende spørgsmål, er det ud fra den betragtning, at landets militære repræsentationsudgifter efterhånden har taget et omfang, der synes betænkelig stort på baggrund af de stadig voksende skattebyrder.

Det første, der her falder i øjnene, er de mange stillinger som militærattachéer ved vore ambassader og gesandtskaber i udlandet. Nu skal jeg ikke her komme ind på spørgsmålet om den reelle nytte, et land som Danmark før i tiden måtte have haft af disse militære spejdere; den var, for at sige det pænt, sikkert noget problematisk. Men ser vi på forholdet, som det nu er blevet efter udbygningen af det atlantiske pagtsystem, ligger det nær at spørge, om en fortsat opretholdelse af de nævnte stillinger i de lande, der er tilknyttet systemet, overhovedet har nogen virkelig saglig begrundelse mere. Selve ideen i det intime samarbejde, der nu er organiseret under Atlantpagtens auspicer, må formentlig indebære en sådan gensidig udveksling af militære oplysninger, at der vanskeligt bliver noget derudover for militærattachéen at indberette.

Som ministeren sikkert vil have set, står jeg ikke ene med denne opfattelse. Hans egen partifælle, det ærede landstingsmedlem hr. Johs. Larsen, har nylig krævet militærattachéerne i visse NATO-lande hjemkaldt og erstattet med landbrugsattachéer. Dette sidste kan jeg ikke komme ind på her, men nævner det for at vise, at man også i venstrekredse anser en række af de nævnte stillinger for overflødige. Iøvrigt taler også manglen på erfarne befalingsmænd ude i geledderne for en hjemkaldelse af disse militære tjenestemænd.

Når jeg samtidig har ønsket oplyst, hvad vore repræsentationsudgifter i forbindelse med NATO-samarbejdet beløber sig til, har det sin årsag bl. a. i den omstændighed, at de delegationer, der udsendes til NATO-konferencer o. lign., forekommer mig både mange og rigeligt store. Det er klart, at når Danmark nu engang er blevet ført ind i det atlantiske samarbejde, må det naturligvis også deltage i de møder og konferencer, som samarbejdet medfører, men der må vel også i så henseende være en kant, som man siger, en vis rimelig grænse med hensyn til stør-

relsen af de delegationer, som sendes afsted. Det er offentligt blevet meddelt — og endnu ikke dementeret —, at medens Norge og Holland havde en delegation på henholdsvis 6 og 8 medlemmer ved konferencen i Rom, mødte Danmark ved samme lejlighed med ikke mindre end 22. Ved konferencen i Lissabon lader Danmark sig efter sigende repræsentere med endog 24 udsendinge. Med den kurs, kronen står i, må det koste ganske antagelige summer at sende så store delegationer. Udenrigsministeren har ydret sig med, at forsvarsministeriet har ønsket en forholdsvis stor repræsentation. Ja, det tør siges. Men mon det ikke ville være nyttigt for statens finanser og borgernes vel, om den højtærede minister noget oftere satte sig på bagbenene, når militæret lukker op for ønskeposen?

Foruden disse hyppigt rejsende delegationer har Danmark endelig også sine faste repræsentationer ved de organer og stabe, som er oprettet i tilknytning til det atlantiske forsvarssystem. Også dette beder jeg den højtærede minister tage i betragtning, når han nu får ordet for at svare på det foreliggende spørgsmål.

Må jeg så blot til slut henstille, at ministeren specificerer de omspurgte omkostninger, således at det klart fremgår, hvor meget militærattachéerne i NATO-landene, hvor meget de periodiske delegationer, og hvor meget vore faste militærrepræsentationer ved de atlantiske stabe og andre organer vil koste Danmark i finansåret 1951—52.

Forsvarsministeren (Harald Petersen): I anledning af det stillede spørgsmål vil jeg gerne sige, at Danmark har i øjeblikket ialt 8 forsvarsattachéer, deraf 3 i Washington, een for hver våbenart, 3 i London, ligeledes een for hver våbenart, een i Paris, som dækker ikke alene Frankrig, men også Holland, Belgien og Schweiz og dækker samtlige våbenarter, og endelig een i Stockholm, som dækker Sverige og Norge og repræsenterer samtlige våbenarter. Det vil sige, at der er tale om en meget betydelig nedskæring i forhold til det antal forsvarsattachéer, man havde ude blot for nogle få år siden.

Jeg vil gerne bemærke yderligere, at attachéerne i Washington varetager foruden deres virksomhed som forsvarsattachéer en lang række NATO-funktioner. Eksempelvis kan jeg nævne, at kontreadmiral Ramlau-Hansen foruden at være marineattaché til lige er forbindelsesofficer til militærkomiteens stående gruppe, medlem af militærrepræsentanternes komité og forbindelses-